

83
φ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΝ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

ΛΘΑΝΑΣΙΟΝ

ΛΟΓΟΣ ΕΠΙΚΗΔΙΟΣ ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ

ΥΠΟ

ΜΙΧΑΗΛ Σ. ΙΔΡΩΜΕΝΟΥ

ΕΝ ΤΩ ΝΑΩ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ

Τῇ 25 Ἀπριλίου 1870.

ΕΝ ΚΕΡΚΥΡΑ,

Τυπογραφεῖον Η ΙΟΝΙΑ

Ἀδελφῶν Κάων.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΛΟΓΟΣ ΕΠΙΚΗΔΙΟΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΝ ΚΕΡΚΥΡΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ!

Μετὰ τὰς ταπεινὰς εὐχὰς αἱ ἤδη ὁμοθύμως ἀνυψώσμεν πρὸς τὴν Θεῖαν Μεγαλειότητα ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς μακαρίας ψυχῆς τοῦ σεβαστοῦ ἡμῶν Ἱεράρχου, — πρὶν ἢ διὰ τελευταίαν φορὰν ἀσπασθῶμεν τὴν δεξιὰν τὴν τοσάκις ἡμᾶς εὐλογήσασαν, — καὶ προτοῦ ἀποδοθῇ εἰς τοὺς κόλπους τῆς κοινῆς μητρὸς τὸ φθαρτὸν σῶμα ἐν ᾧ ἡ ἁγία ἐκείνη ψυχὴ κατεσκήνωσεν, — ἐν μέσῳ τοῦ πένθους καὶ τῆς κατηφείας ἥτις ἀδικρίτως τὴν Κερκυραϊκὴν κοινωνίαν ἐπισκιάζει, ἐπιτραπέϊω εἰς τὴν ἀσθενῆ φωνὴν τοῦ εἰλικρινῶς σεβασθέντος καὶ αἰετοτε ἐκτιμήσαντος τὸν γεραρὸν Ἀθανάσιον, βραχέως νὰ διαλάβῃ τίς ποτε οὗτος ἦν ὁ ἀνὴρ, τὶ ἔπραξεν ἰδίως ἐκ τῆς θέσεως εἰς ἣν ἐν τῷ βίῳ ἐκλήθη, καὶ ὅποιον μεταξὺ ἡμῶν καὶ μεθ' ἡμᾶς ὀφείλει νὰ διαμεῖνῃ αὐτοῦ τὸ μνημόσυνον.

Εἰς τὴν ἱστορίαν τὴν ἐν τοῖς δέλτοις αὐτῆς ἀναγράφουσιν τὰς ἀφορμὰς καὶ τὴν διεξαγωγὴν τῶν μεγάλων τῆς κοινωνίας μεταβολῶν, καὶ τὰ ὀνόματα μνημονεύουσιν τῶν ἐξόχως συντελεσάντων εἰς ταύτας, ἀπόκειται βεβαίως νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἀδέκαστον αὐτῆς κρίσιν καὶ περὶ τοῦ βίου τοῦ κλεινοῦ τῆς Κερκύρας Μητροπολίτου, καὶ εἰς τὸν Ἀθανάσιον ν' ἀποδώσῃ τὴν οἰκείαν θέσιν μεταξὺ τῶν μάλιστα τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Πατρίδα δοξασάντων Ἱεραρχῶν.

Εἰς τὸν σύγχρονον ἐπιβάλλεται ἀπλῶς τὸ καθῆκον νὰ ὑπομνή-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ση πιστῶς καὶ ἀπροκαταλήπτως τὰς πράξεις αὐτοῦ, καὶ τοῦτο θέλω ἐπιχειρεῖν ἐν πνεύματι ἀληθείας, καθὼς ὀφείλει ὁ πρὸς συμπολίτας ἀποτεινὼν τὸν λόγον, καὶ μετὰ τῆς βαθείας ἐκείνης συναισθήσεως, ἣν ἐμπνέει τὸ μέγα μυστήριον τοῦ θανάτου καὶ ὁ ἀνοιγόμενος τάφος σήμερον διὰ τὸν προκείμενον νεκρὸν, αὔριον δι' ἡμᾶς.

Τέκνον κοσμιωτάτης οἰκογενείας τῆς πόλεως ταύτης ὁ Ἀθανάσιος Πολίτης εἶχε τὴν ἀγαθὴν τύχην νὰ ἴδῃ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας περὶ τὰς ἀρχάς τῆς ἐνεστώσης ἐκατονταετηρίδος ὅτε, μετὰ ἐξ αἰώνων σκοτεινὴν εἰ καὶ μὴ πάντῃ ἄδοξον ὑποτέλειαν, ἡ ἡὺς τῆς Ἑλληνικῆς παλιγγενεσίας φαινὴ ἐπὶ τῶν νήσων τοῦ Ἰονίου ἀνέτελε διὰ τῆς ἐνταῦθα καθιδρύσεως τοῦ πρώτου ἐλευθεροῦ πολιτευματος, ὑπερ ἐκ τῆς φιλοπατρίας τῶν Ἑπτανήσιων καὶ τῆς προστασίας ὁμοδόξου Δυνάμεως ἐμορφώθη, καὶ οὐπερ κύριον μέλημα ὑπῆρξεν ἡ ἐθνικὴ διάπλασις τῆς νεολαίας τῆς κεκλημένης ἵνα ὑπηρετήσῃ καὶ προαγάγῃ τὰ πατρια.

Ἐν τῇ σχολῇ τῆς Τενέδου, ὅπου ἡ φωνὴ τοῦ τότε ἀρχιγραμματέως τῆς πολιτείας, ἔπειτα Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος, προσεκάλει τὰ τέκνα τῆς πατρίδος εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῆς θείας γλώσσης τοῦ Πλάτωνος, εἰς τὴν σπουδὴν τῶν μαθηματικῶν καὶ τῆς φιλοσοφίας, ὁ νέος Ἀθανάσιος ἠρύσατο τὰ πρῶτα σπέρματα τῆς ἠθικῆς καὶ διανοητικῆς μορφώσεως, ἅπερ ἐπιμελῶς εἶτα δι' ἀνεκδότου μελέτης ἀνέπτυξε καὶ ἐπολλαπλασίασε κατασταθεῖς πολλῶν ἀκολούθως διδάσκαλος εἰς τὴν Ἑλληνικὴν καὶ Λατινικὴν γραμματολογίαν ἐν τῷ Λυκείῳ Κερκύρας, καὶ μετὰ ταῦτα καθηγητὴς τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας ἐν τῇ θεολογικῇ σχολῇ τῆς Ἰονίου Ἀκαδημίας.

Φιλόμουσος ὅσοι φιλόπατρις, καὶ πρὸς τὰ δημόσια ἀκέραιος ὅσοι πρὸς τὰ ἰδιωτικά καθήκοντα ἀνεπίληπτος, τύπος ἐνὶ λόγῳ ἀποδειχθεὶς εὐσεβείας καὶ κοινωνικῆς ἀρετῆς, ἐξελέχθη πρῶτον ἱερογραμματεὺς τῆς Κερκυράκης Μητροπόλεως, καὶ ὡς τοιοῦτος

διετέλεσε πράγματι ὁ συνετῶς διοικήσας τὴν ἐκκλησίαν Κερκύρας καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς πρὸς τοῦτο ἀδυναμίας τοῦ Μητροπολίτου Χρυσάνθου. Ἐπὶ τοσοῦτον δὲ τὰς κοινὰς προσδοκίας ἐπλήρωσεν, ὥστε προκειμένης ἤδη, μετὰ τὴν ἐκείνου ἀποβίωσιν, νέας ἐκλογῆς διὰ τῆς ψήφου τοῦ ἱεροῦ κλήρου, κατὰ τὸ ἤδη παρ' ἡμῖν καθιερωμένον κανονικὸν σύστημα, εὐπαιδεύτων δὲ καὶ σεβασμιωτάτων ἱερέων μηδαμῶς ἀμοιροῦντος τοῦ τόπου, οὐδεὶς παρουσιάσθη ἵνα τῷ διαμφισβητήσῃ τὴν προαγωγὴν εἰς ἣν ἤδη ὑπὸ τοῦ δημοσίου φρονήματος ἐπαξίως κατεδεικνύετο ὁ Ἀθανάσιος, ὥστε καὶ παμπῆφι ἱεράρχης Κερκύρας ἀνακηρυχθεὶς, τῇ συνουσίᾳ τοῦ λαοῦ καὶ τῆς κυβερνήσεως, ὅσιος, ἄκκακος, ἀμίαντος, οἷος ἡμῖν ἔπρεπεν Ἀρχιερεὺς, ἀνεβιβάσθη ἐπὶ τὴν προεδρίαν τῆς ἐκκλησίας ταύτης, ἣν ἱδρυσαν Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος οἱ συγγενεῖς καὶ μαθηταὶ τοῦ μεγάλου τῶν ἐθνῶν Ἀποστόλου.

Ἐπὶ τῆς ἑδρας ταύτης, ἣν πάλαι ἐλάμπρυνον οἱ Ἀπολλόδωροι, οἱ Ἀρσένιοι, οἱ Γεώργιοι, καθεσθεῖς ὁ Ἀθανάσιος ὅλον τὸ ὕψος κατενόησε τῆς μεγάλης ἀποστολῆς εἰς ἣν ἄνωθεν ἦν κεκλημένος. Οὔτε ἐδελεάσθη ποτὲ ὑπὸ τῶν κοινῶν καὶ χαμαιζήλων θελημάτων τῶν καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν περιστοιχούντων ἀρχήν· Οὔτε ἄλλως τε κατεπτώσεν αὐτὸν ἡ δυσμένεια τῆς κραταιᾶς Δυνάμεως, ἥτις πολὺ βραδύτερον περιήλθεν εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐγκαταλίπῃ εἰς τὴν ἤδη ἐλευθέραν Ἑλλάδα τὴν αὐτῇ διαπιστευθεῖσαν ἱεράν παρακκαταθήκην, ἀποδίδουσα, κατὰ τὸν κοινὸν πόθον, τὴν γενέτειραν γῆν τοῦ Καποδιστρίου εἰς τὴν μητέρα ὑπὲρ ἧς αὐτὸς ἐμαρτύρησεν.

Ἄν ὑπάρχουσιν ἀρεταὶ ἐξόχως χαρκτηρίζουσιν τὸν ἀληθῆ ὁπαδὸν τοῦ θεμελιωτοῦ τῆς χριστιανικῆς πίστεως, ὡς τοιαῦται κυρίως γνωρίζονται ἢ πρὸς τοὺς ἑτεροδόξους ἀνοχῇ, καὶ ἢ ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μέχρις αὐταπαρνήσεως ἀφοσίωσις. Εἰς τὰς εὐαγγελικὰς αὐτὰς ἀρετὰς, σεβασμιώτατε Πάτερ, διὰ βίου ὑπῆκουσα. Αὐταὶ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

ὑπῆρξαν τὰ ἐλαττήρια ὅλων σου τῶν ἐν τῷ βίῳ πράξεων· αὐταὶ
Σὲ ὕψωσαν· αὐταὶ Σὲ δοξάσουσιν.

Ἐν κοινωνίᾳ καθ' ἣν ἑτερόδοξοι καὶ ἑτερόφυλοι ἀναγκάτως
συμπολιτεύονται, Σὺ ἐπισήμως ἀνεκήρυξας τὴν ἀγάπην. Γνήσιοι
τοῦ Ἰησοῦ μαθηταί, Σὺ πρῶτος ἀπεκάλεσας συμπολίτας καὶ Ἑλ-
ληνας τοὺς παρ' ἡμῖν ἐνδικαιτωμένους Ἰσραηλίτας, καὶ εἰς τὸν ἡ-
θικὸν κώδικα τῆς πατρίδος σου ἀνέγραψας τὴν ἰσοπολιτείαν αὐ-
τῶν πρὶν ἢ καταστῆ καὶ ἐνταῦθα νόμος τοῦ κράτους. Πρὸς δὲ
τὰς ἄλλας Χριστιανικὰς Ἐκκλησίας χριστιανικὴν ἐτήρησας πάντο-
τε συμπεριφορὰν. Καί ποτε ἀναγκασθεὶς νὰ ὑποστηρίξῃς τὰ ἱερὰ
δίκαια τῆς Κερκυραϊκῆς Μητροπόλεως, τὰς παραδόξους ἀποπεί-
ρας ἐν πάσῃ μετριοφροσύνῃ καὶ ἀξιοπρεπείᾳ, τῇ συμπράξει τῆς
Ἰονίου Βουλῆς, ἐματαιώσας.

Ἐνεκα τῆς ἀνεξιθρησκείας ταύτης καὶ ἀληθῶς χριστιανικῆς δια-
γωγῆς καὶ αὐτοὶ οἱ ἑτερόδοξοι ἐξόχως ἐσεβάσθησαν καὶ ἐτίμη-
σαν πάντοτε τὸν Ἀθανάσιον. Σοφὴ δὲ ὁμῆγυρις ἀξιοσεβάστων
κληρικῶν τῆς ἀδελφῆς Ἰταλίας ἀνεκήρυξεν αὐτὸν ἐπίτιμον μετὰ
τῶν προέδρων τῆς.

Τῆς ἀνεξιθρησκείας δὲν ὑπῆρξεν ἐλάσσων ἢ ἀκραφνεστάτη φι-
λοπατρία τοῦ ἀειμνήστου ἀνδρός.—Ὅσοι γινώσκουσι τὰ κατὰ τὸ
1854 ἐνταῦθα διατρέχοντα ἀνομολογοῦσι τοὺς σπουδαιωτάτους
κινδύνους οὓς ὁ ἱεράρχης Κερκύρας προθύμως συνεμερίσθη, καὶ τοὶ
δικτελῶν ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπιτήρησιν ἐξουσίας δυσμενέστατα δι-
κειμένης πρὸς ἐκεῖνο τὸ κίνημα.

Ἦδη ὁ Ἀθανάσιος κατέστη τὸ κέντρον πάσης ἐθνικῆς, πάσης
φιλοπρώτου καὶ φιλοπατρίδος ἐνταῦθα ἐνεργείας. Συνεισφοραὶ ὑ-
πὲρ τοῦ ἀγῶνος τῶν ὁμοθρήσκων Μυροβουνίων—ἔρχονται ὑπὲρ
τῶν ἐν Συρίᾳ δεινοπαθούτων χριστιανῶν—πρὸ πάντων καὶ ἐπὶ
πάντων ἀνένδοτος καὶ εἰλικρινεστάτη ὑποστήριξις τῶν ἐργαζομέ-
νων πρὸς τὴν πολυπόθητον καὶ πολυπαθὴν ἔνωσιν τῆς Ἑπτανή-
σου μετὰ τῆς ἐλευθέρου Ἑλλάδος.—ἀρωγὴ ὑπὲρ τῶν χηρῶν καὶ

ὀρφανῶν τῶν ἐν Κρήτῃ ἀγωνιζομένων ὁμογενῶν· πάντα ὑπὸ τὴν
προεδρίαν τοῦ ἱεράρχου Κερκύρας ἐτίθεντο· πάντα διὰ τῶν εὐλο-
γιῶν αὐτοῦ ἐπεχειροῦντο καὶ ἐπετύγχανον!

Τῶν ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας καὶ ἐλευθερίας ἀγῶνων
ἀείποτε προεπορεύθη ὁ ὀρθόδοξος Κληρικός, σύνθημα ἔχων τὸ
«Μάχου ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος»· μετὰ δὲ τὸ τέρμα τοῦ ἀ-
γῶνος, σεβαστὸς ἄνευ κοσμικῶν ἀξιώσεων, εἰς τὰ ὑψηλὰ τῆς
πνευματικῆς αὐτοῦ ἐντολῆς καθήκοντα ὁλοσχερῶς ἀπεσύρετο. Οὐκ
ἄλλως ἔπραξε καὶ ὁ ἡμέτερος Ἀθανάσιος.

Ἀλλὰ τὸ τραῦμα φεῦ! ὅπερ καίριον κατέπεσεν ἐπὶ τῆς μεγα-
λομάρτυρος νήσου, διήλθε βαθέως καὶ ἀμειλίκτως τὴν καρδίαν τοῦ
ἡδὴ γηραιοῦ ἱεράρχου, ὅστις μετὰ τριετὴ ὑπεράνθρωπον πάλην
ἄλλοιον προσεδόκα τὸ τέλος τοῦ ἡρώϊκου ἐκεῖνου ἀγῶνος . . .

Ἰπάρχουσι πληγαὶ καὶ μαρτύρια σιωπηλῶς καταβιβρώσκοντα
καὶ καταστρέφοντα τὴν ζωὴν. Τὸ δριμύ τοῦτων ποτήριον μέχρι
πυθμένος ἐξεκένωσεν ἡ μακαρία τοῦ Ἀθανασίου ψυχὴ. Ἀλλ' ἡ ἀ-
γαθότης αὐτοῦ ὑπῆρξεν ἀληθῶς ἀνεξάντλητος, ἡ δὲ ὑπομονὴ αὐ-
τοῦ ἀδαμάντινος καὶ πολυτιμότερα πάσης τῆς δόξης τοῦ κόσμου.

Πέρυσιν ὁ Μητροπολίτης Κερκύρας ἀνέβρωσε καὶ ἡ χαρὰ αὐ-
τοῦ ἐπληρώθη, ἀξιοθέντος ἰδίᾳ χειρὶ νὰ βαπτίσῃ τὸν δευτερότο-
κον τῶν σεπτῶν ἡμῶν Βασιλέων ἐν τῷ ναῷ, ὃν αὐτὸς ἐπ' ὀνόματι
τοῦ μεγαλομάρτυρος Γεωργίου εἶχεν ἐγκαινιάσει μετὰ τὴν ἔνωσιν.
—Ἡ ἐορτὴ τοῦ Βασιλέως ἡμῶν ὑπῆρξεν ἡ τελευταία ἡμέρα τῆς
πολυτίμου ζωῆς τοῦ Ἀθανασίου.—Χθὲς ὁ ἱεράρχης Κερκύρας τὸν
κόσμον ἀπεχαιρέτησε, εὐχόμενος τῇ Πατρίδι τύχην βελτίονα.

Σεβασμιώτατε Πάτερ, Σὺ τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγωνίσαι, τὸν
δρόμον τετέλεκας, τὴν πίστιν τετήρηκας· λοιπὸν ἀπόκειται σοὶ ὁ
τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει σοὶ ὁ Κύριος ἐν ἐκείνῃ
τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος κριτής.—Αἰωνία ἡ μνήμη σου!

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

ΤΟΙΧΙΟΤΑΠ . Π ΜΤΟΛΛΥΤ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΕΘΝΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

A1.52.Φ7.0016